

Fakulta strojní VŠB – TUO

Katedra automatizační techniky a řízení

**Automatizační technika
2023**

(Podklady pro vpsování poznámek z přednášek)

doc. Ing. Jaromír Škuta, Ph.D.

1

Fakulta strojní VŠB – TUO

Přednášky

1. Základní systémové pojmy, ovládání, regulace, systém, prvek, vazba, měřicí řetězec, typy řízení, popis programových a softwarových prostředků (ot. č. 1, 4, 17).
2. Statické a dynamické vlastnosti prvků a systémů (ot. č. 2, 3).
3. Normované signály a typy modulací pro přenos informací, A/D a D/A převodníky, sériové rozhraní (ot. č. 5, 6).
4. Rozdělení snímačů a příklady pro měření veličin ve strojírenství a jejich vyhodnocení (ot. č. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13).
5. Elektrické pohony pro akční členy (ot. č. 14).
6. PLC, řídicí systémy a jednočipové počítače (ot. č. 15, 16).

2

Fakulta strojní VŠB – TUO

Katedra automatizační techniky a řízení

Přednáška č. 1

Základní systémové pojmy, ovládání, regulace, systém, prvek, vazba, měřicí řetězec, typy řízení, popis programových a softwarových prostředků (ot. č. 1, 4, 17).

3

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Co se dovíte?

- Základní systémové pojmy (systém, prvek, vazba).
- Měřicí řetězec, postup při návrhu měřicího řetězce.
- Regulační obvod (veličiny, prvky, rovnice regulace).
- Typy řízení.
- Popis programových a softwarových prostředků.
- Způsoby převodu měřené veličiny na měřitelnou.
- ....
- (Ot. č. 1, 4, 17).

4

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Základní systémové pojmy

- Systém
- Prvek
- Vazba
- Okolí systému
- Informace
- Signál
- Rozlišovací úroveň
- ...

5

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Měřicí řetězec, postup při návrhu měřicího řetězce.

The diagram illustrates the measurement chain process. It starts with an input signal y_a entering a box labeled 'snímač' (sensor). Above this box, a small inset box titled 'Ovňující veličiny θ ' (Disturbing variables θ) lists 'Měřená veličina' (Measured quantity), 'Měřicího obvodu' (Measuring circuit), and 'Převodníku' (Converter). Below the sensor box, the text 'řezání U_m ' (cutting U_m) is shown. The output of the sensor is a signal z_1 , which then enters a box labeled 'převodník' (converter). Above this box, the text 'řezání U_m ' is repeated. The output of the converter is a signal z_2 , which then enters a box labeled 'vyhodnocovací zařízení' (evaluation device). Above this box, the text 'řezání U_m ' is repeated. The final output of the evaluation device is a signal y .

6

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Měřicí řetězec – jeho skladba (typy způsobů převodu na měřitelnou veličinu)

The diagram illustrates different methods of converting a measurable quantity into a measurable signal. It includes:

- Diagrammatic representations of pulley systems (labeled Obr. 38, Obr. 39, Obr. 40, Obr. 41).
- A 3D model of a threaded rod with a sensor head.
- A gear train diagram with various sized gears.
- A mechanical linkage with a cylindrical component.
- A circular gear with a sensor element.

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Měřicí řetězec, postup při návrhu měřicího řetězce.

The diagram shows the design process for a measurement chain:

- Neoelektrická veličina (např. tlak)** enters the **Prímámi převodník** (Direct transducer).
- The signal goes to the **Další převodník** (Further transducer).
- It then passes through a **Zesilovač** (Amplifier).
- Finally, it reaches the **Převodník U/I** (U/I converter).
- The output is an **Analogový proudový výstup (I = 4 - 20 mA)**.
- A **Napájecí zdroj** (Power source) provides U_{cc} to the transducers and amplifier.

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Měřicí řetězec, postup při návrhu měřicího řetězce.

Základní požadavky na měření

- druhu měřených veličin
- volba počet měřených veličin
- volba přesnosti měření
- ...

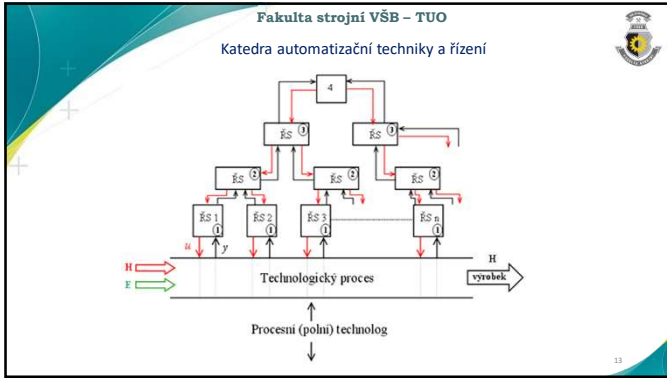

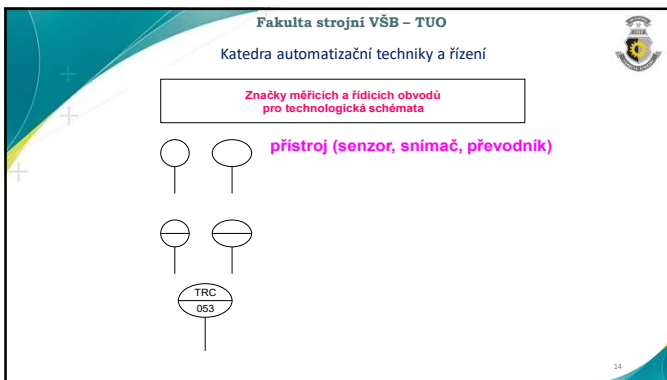

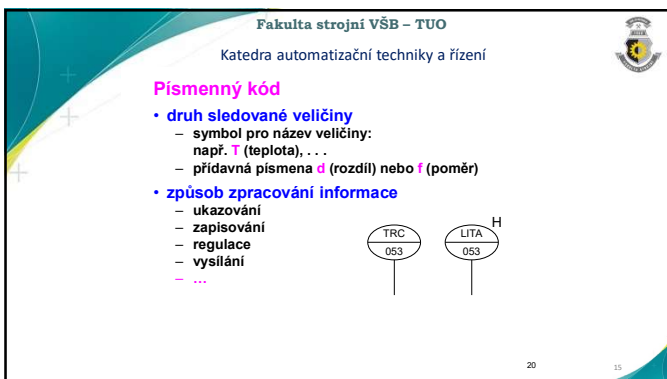

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Značky ... pokračování

Značka:

Značky ... pokračování

16

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Tabulka písmenného kódu podle ČSN ISO 3811-1

Písmeno	Tabulka písmenného kódu podle ČSN ISO 3811-1	Přiznání	Základní nebo výjimeční funkce
A	Signálace		
B	Bohuška Alasu (číslo motoru)		
C	Regulace		
D	Hustota	Rozdíly	
E	Elektrická veličiny *	Odlo, vlnová	
F	Průtok	Poměr	
G	Měření, počítání, délka		
H	Ruční ovládací		
I			Ukázování
J			
K	Čas, časový program	Sčítání	
L	Učivo		
M	Vlhkost		

Poznámky: Přiznání písmena se píše malá
* Je nutné doplnit specifikující údaje ve místě.

Tabulka písmenného kódu - pokračování

Písmeno	Tabulka písmenného kódu - pokračování	Přiznání	Základní nebo výjimeční funkce
P	Válcová uložení *		Válcová uložení *
Q	Válcová uložení *		Válcová uložení *
R	Tlak		Zvolení příjmu
S	Kvalita, analýza	Sčítání	Integrované, sčítání
T	Radiační záření		Zapnutí
U	Rychlost, teplota		Sčítání
V	Teplota		Výstředí
W	Měření velikosti		Výstředí, jednotka
X	Váha		Výstředí, jednotka
Y	Třísna síla, síla		Výstředí, jednotka
Z	Číslo veličiny *		Výstředí, jednotka
	Válcová uložení *		Jiné funkce (např. zobrazení)
			Matematický člen, nář
			Nové, zabezpečovací funkce

Poznámky: Přiznání písmena se píše malá
* Je nutné doplnit specifikující údaje ve místě
Písmena v písmenném kódu se píše v pořadí I R C T Q S Z A

17

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Příprava slané nálevy ve směšovací nádrži

18

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Typy řízení

- Řízení
  - Ovládání -
  - Regulace -

19

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Typy řízení

20

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Typy řízení

21

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Programové a softwarové prostředky.

- Technické prostředky
- Programové prostředky
- Komunikační vazby

22

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Příklady - měření na převodkách

23

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Příklady - měření rovnoměrnosti otáček

24

Fakulta strojní VŠB – TUO
Katedra automatizační techniky a řízení

Co bylo obsahem přednášky

- Základní systémové pojmy (systém, prvek, vazba).
- Měřicí řetězec, postup při návrhu měřicího řetězce.
- Regulační obvod (veličiny, prvky, rovnice regulace).
- Typy řízení.
- Popis programových a softwarových prostředků.
- Způsoby převodu měřené veličiny na měřitelnou.
- ...
- (Ot. č. 1, 4, 17).

25
